

میزان استفاده اساتید حسابداری از فناوری اطلاعات در دانشگاه‌ها

عیسی زارعی^۱، محمد خیری^۲، نغمه السادات یزدگردی^۳، مسلم عباس زاده^۴

تاریخ دریافت: ۹۳/۰۵/۱۳

تاریخ پذیرش: ۹۳/۰۹/۰۱

چکیده

از آنجایی که آموزش، بیش از هر موضوعی متأثر از تحولات فناوری است، بعنوان نهاد اصلی و رسمی جامعه، نیاز دارد خود را به فناوری‌های جدید مجهز کند. در این مقاله دلایل اختلاف در انتخاب فناوری در زمینه آموزش حسابداری دو دوره کارشناسی ارشد و دکتری مورد بررسی قرار می‌گیرد. این یک تحقیق پیمایشی کاربردی بوده و از طریق انتخاب یازده فناوری مختلف و ارسال پرسش‌نامه به دو گروه از اساتید دوره کارشناسی ارشد و دکتری دانشگاه‌های مختلف و تجزیه و تحلیل نتایج بدست آمده از این اطلاعات انجام شده است. ابزار اندازه‌گیری این تحقیق پرسش‌نامه بوده و روش آماری آن آزمون t می‌باشد. نتایج تحقیق بیانگر وجود تفاوت معنادار بین استفاده از موارد یاد شده در بین دو گروه از اساتید حسابداری دوره کارشناسی ارشد و دکتری دانشگاه‌ها می‌باشد. راه حل عملی برای پوشش این فاصله، استفاده بیشتر از فناوری اطلاعات در آموزش حسابداری جهت افزایش کیفیت آموزش توسط اساتید و از طرفی تلاش دانشجویان جهت یادگیری فناوری‌های نوین و استفاده عملی از آن می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: آموزش، ارتباطات، حسابداری، فناوری، مرتبه علمی.

طبقه‌بندی موضوعی: M40

۱ مربی، رشته‌ی حسابداری، دانشگاه پیام نور هرمزگان، نویسنده مسئول، (acc. zarei@yahoo.com)

۲ مربی، رشته‌ی حسابداری، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه پیام نور هرمزگان، (acc.zarei@yahoo.com)

۳ دانشجوی کارشناسی ارشد، رشته‌ی حسابداری، دانشگاه پیام نور واحد جزیره ابوموسی، (acc. zarei@yahoo.com)

۴ دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم و تحقیقات هرمزگان، (acc. zarei@yahoo.com)

مقدمه

امروزه فناوری اطلاعات و بهره‌گیری از ارتباطات الکترونیکی یکی از اجزای لاینفک زندگی روزمره به شمار می‌رود. بهره‌گیری از این فناوری در عرصه‌های گوناگون زندگی موثر بوده، تا جایی که بسیاری از سازمان‌ها، بانک‌ها، مراکز خرید، کلیه مبادلات و تعاملات حرفه‌ای خویش را بر پایه این فناوری تغییر داده‌اند. در این راستا، نظام‌های آموزشی و از جمله نظام آموزش حسابداری می‌تواند در مسیر توسعه از این ابزارها استفاده نمایند. (امجدیان و همکاران، ۱۳۹۰)

با وجود اینکه مطالعات اندکی به بررسی اثر بخشی فناوری در تدریس، پرداخته‌اند بنابراین مسایل بسیار زیادی وجود دارد که محققان و اساتید حسابداری باید در مورد فناوری‌های که برای آموزش حسابداری مورد نیاز است آگاهی بدست آورند.

هدف از انجام این تحقیق موارد زیر می‌باشد:

- ضرورت استفاده اساتید حسابداری از کامپیوتر و فناوری اطلاعات در آموزش حسابداری
- تعیین فناوری‌های پر کاربرد در میان اساتید حسابداری
- بررسی علل اختلاف میان آموزش‌ها در زمینه انتخاب فناوری و میزان استفاده از آن.

پیشرفت جهانی در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات باعث گسترش فرصت‌های یادگیری و دسترسی به منابع آموزشی شده است، به گونه‌ای که این امر با ابزارهای سنتی امکان‌پذیر نیست. به کارگیری این فناوری نوپدید نه تنها موجب تسریع و تسهیل فراوان در آموزش و یادگیری و همچنین ارتقای سطح مدیریت اثربخش نظام‌های آموزشی می‌شود، بلکه باعث تغییر و تحول در مفاهیم و مبانی بسیار متداول در نظام‌های آموزش سنتی نیز می‌شود. بنابراین میزان اهمیت و اتکا بر کتاب و مواد درس از پیش تعیین شده برای هر کلاس و هر دوره، نحوه ارزیابی شیوه‌های آموزشی، برآورد اثربخشی و میزان یادگیری و آموزش و نقش و ارزش تکالیف و آزمون‌ها، از مواردی است که با بهره‌گیری از فناوری اطلاعات، تحول کیفی یافته است. دسترسی به اطلاعاتی درباره انتخاب و استفاده از فناوری‌های آموزشی به منظور انتقال سریع‌تر مطالب و کیفیت یادگیری، از اهمیت بسیاری برخوردار است و همچنین برقراری ارتباط سریع‌تر با دانشگاه‌های پیشرفته مستلزم آن است که فناوری‌های آموزشی در دسترس استادان دانشگاه‌ها باشد. امروزه

بیشتر سازمانهای حرفه‌ای در دوره‌های آموزشی خود، اعضای هیئت علمی خود را به استفاده از فناوری آموزشی ترغیب می‌کنند. دانش آموختگانی که وارد حرفه می‌شوند باید مهارت‌های مورد نیاز برای به کارگیری فناوری را به طور اثربخش کسب نمایند.

در عصر فناوری اطلاعات و ارتباطات نیازهای بازار برای دانش آموختگان حسابداری به طور سریع تغییر می‌کند. بیلگیتس بر این باور است که "کلاسهای درس بهترین آزمایشگاه‌هایی هستند که می‌توان از همه مزایای بزرگراههای اطلاعاتی در آنها سود برد. امروزه بازنگری در شیوه آموزشی رشته حسابداری به عنوان یک ضرورت احساس می‌شود.

مبانی نظری و پیشینه تحقیق

یکی از مشکلات نظام تعلیم و تربیت، مربوط به عدم آشنایی و عدم استفاده از الگوها و روش‌های پیشرفته تدریس است. برای هر نوع تغییری می‌بایست از آموزش و مرکز آموزش شروع کنیم. واقعیت آن است که مراکز آموزشی به خصوص دانشگاهی آن‌طور که باید و شاید خودشان را هماهنگ با پیشرفته‌ترین اصول علمی و عملی نکرده‌اند. تثبیت جایگاه آموزش علمی و استفاده از فناوری در آموزش حسابداری و شناخت مولفه‌های آن بسیار مهم می‌باشد.

در یادگیری و آموزش به شیوه سنتی، فرد مجبور بود که به طور مداوم بخواند و بنویسد و ارتباط تقریباً یک طرفه بود. اما با بکارگیری فناوری اطلاعاتی با استفاده از دنیای مجازی در یادگیری، می‌توان به روش‌های نوین و کارآمدی از یادگیری دست یافت. علت کاربرد فناوری اطلاعاتی و ارتباطی در یادگیری، آموزش بهتر و سریعتر می‌باشد. کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش، نوع جدیدی از یادگیری را به وجود آورد، به طوری که یادگیری تنها به صورت حضوری انجام نمی‌شود.

فرضیه‌های تحقیق

میزان بکارگیری تکنولوژی‌های مختلف در آموزش حسابداری، بین اساتید دانشگاه‌ها متفاوت است.

رابطه معناداری بین میزان بکارگیری فناوری در آموزش حسابداری و جنسیت وجود دارد.

رابطه معناداری بین میزان بکارگیری فناوری در آموزش حسابداری و امکانات سازمانی وجود

دارد.

تعریف اصطلاحات و متغیرها

ارتباطات: ارتباط کلمه‌ای است عربی با ریشه رَبَطَ و از باب افتعال که معادل فارسی آن پیوستن چیزی به چیزی است. همبستگی و پیوستگی هم معنی شده است. ارتباطات جمع ارتباط است که با "ات" جمع بسته شده و پیوستگی‌ها را القاء می‌نماید.

اطلاعات: اطلاع کلمه‌ای عربی (بکسر همزه و طای مشدد) و به معنی واقف گردیدن و آگاه شدن است. اطلاعات به معنی واقف کننده‌ها و آگاهی دهنده‌ها بکار رفته است.

حسابداری: حسابداری دانشی است که با به کارگیری آن، اطلاعات مربوط به معاملات و عملیات مالی و رویدادهای دارای اثر مالی بر یک موسسه، جمع‌آوری، تجزیه و تحلیل، اندازه‌گیری، ثبت، طبقه‌بندی، تجمیع، تلخیص و گزارش می‌شود..

جنسیت: منظور از جنسیت زن و مرد است.

تاریخچه فناوری اطلاعات و ارتباطات در ایران

توجه به اهمیت استفاده از فیلمهای آموزشی در سطح جهانی، انگیزه‌ای بود که به پیروی از آن وزارت فرهنگ نسبت به تشکیل جشنواره‌های بین‌المللی اقدام کند. که از سال ۱۳۴۳ به بعد تعدادی از این جشنواره‌ها در ایران برگزار شده است. در سال ۱۳۵۹ پس از تصویب قانون تشکیل شورای عالی انفورماتیک کشور از سوی شورای انقلاب، وظایف هدایت و راهنمایی نظام کلی انفورماتیک کشور به عهده این شورای عالی گذاشته شد و از طریق دبیر خانه شورای عالی انفورماتیک در سازمان برنامه و بودجه به این سازمان متصل گردید.

تاریخچه اینترنت در ایران

سال ۱۳۷۲: در سال ۱۳۷۲ هجری شمسی ایران نیز به شبکه اینترنت پیوست. نخستین رایانه‌ای که در ایران به اینترنت متصل شد مرکز تحقیقات فیزیک نظری در ایران بود. در حال حاضر نیز این مرکز یکی از مراکز خدمات اینترنت در ایران است. مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات، بعنوان تنها نهاد ثبت اسامی قلمرو در ایران به رسمیت شناخته می‌شود سال ۱۳۷۳: مؤسسه ندا رایانه تأسیس می‌شود. پس از راه‌اندازی اولین بولتن‌برد (BBS)، در عرض یک سال نیز اولین وب سایت ایرانی داخل ایران را راه‌اندازی می‌کند. همچنین، این مؤسسه روزنامه «همشهری» را به زبان فارسی در اینترنت منتشر می‌کند، که این اولین روزنامه رسمی ایرانی در

وب محسوب می‌شود. در همین سال به دنبال اتصال به اینترنت از طریق ماهواره کانادائی «کد ویژن» مؤسسه ندا رایانه فعالیت بازرگانی خود را بعنوان اولین شرکت خدمات سرویس اینترنتی (ISP) آغاز می‌کند.

تاریخچه استفاده از فناوری در آموزش

دکتر عیسی ابراهیم زاده آموزش از راه دور را به عنوان محصول عصر صنعتی و شکل صنعتی شده‌ی آموزش می‌داند و معتقد است روند رشد و تحول این نظام از لحاظ تاریخی با مراحل صنعتی همگامی ملموسی دارد. وی نسل اول آموزش از راه دور را که به آموزش مکاتبه‌ای شهرت دارد به عنوان آموزش تک واسطه‌ای نامید.

جایگاه فناوری اطلاعات در آموزش حسابداری

گسترش و تنوع ابزارها و امکانات اطلاعاتی و ارتباطی و تبدیل شدن دنیای حاضر به دهکده‌ای جهانی که در آن سرعت انتقال اطلاعات و دانش تا حد زیادی بالا رفته است به طرز غیر قابل باوری ساختارهای فکری و فرهنگی جوامع را همسان و همگون ساخته است. با این توضیح بسیار غیر قابل منطقی است که ما درهای جامعه را بر روی فناوری‌های نوین در امور مختلف ارتباطی و اطلاعاتی بسته نگه داریم تنها به صرف اینکه می‌خواهیم از ساختارهای فرهنگی خود حفاظت نماییم.

لزوم گسترش فناوری اطلاعات در آموزش حسابداری

عصر انقلاب اطلاعاتی - ارتباطی، مفاهیم تازه‌ای را با خود به همراه آورده است که تاثیرهای بسیاری در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی برای اداره شهرها و شهروندان در پی خواهد داشت. در زمینه‌های اقتصادی؛ گسترش تجارت الکترونیک، بانکداری الکترونیکی، افزایش استفاده از کارت‌های اعتباری و کاهش هزینه ارائه خدمات، از جمله تاثیرهای این فناوری نوین است. تحولات اخیر باعث تاثیرات متقابل آموزش و فناوری بر یکدیگر شده است. که یکی از تاثیرات فناوری‌های نوین بر امر آموزش، تحول در ابزارهای آموزشی، ایجاد و گسترش وسایل کمک آموزشی جدید بوده است. این در حالی است که آموزش و برنامه‌ریزی آموزشی نیز باید پاسخگوی نیازهای چنین عصری باشد. آغاز رشد سریع و اعجاب انگیز فناوری اطلاعات در دهه ۱۹۸۰ میلادی، مشکلی تازه را مطرح کرده و آن رشد نامتوازن حرفه و دانش حسابداری بوده است، به طوری که این دانش نتوانسته خود را با پیشرفت فناوری داده‌پردازی

هماهنگ سازد و در ابزارهای اصلی سیستم‌های اطلاعاتی، تحولی در خور این رشد ایجاد کند. به دنبال این موضوع کارگروه تغییر آموزش حسابداری در سال ۱۹۹۰ این نظر را ارائه کرد که با توجه به تاثیرپذیری سریع سازمان‌ها از فناوری، حرفه حسابداری نیز باید نقش‌های کنونی و آینده فناوری اطلاعات در سازمان را درک کند. از طرفی گشوده شدن درهای تجارت، آزادسازی سرمایه‌گذاری و ورود کشورهای جدید به بازارهای محصولات صنعتی، افزایش رقابت در عرصه بازرگانی را موجب شده است. ارزانی اطلاعات و افزایش رقابت، دو ویژگی مهم محیط تجاری کنونی جهان است. این تحولات محیط حسابداری را نیز دگرگون ساخته است که مهم‌ترین آنها در ایران در عرصه آموزش و حرفه است.

فرایند آموزش جهت تغییر به دو عامل زیر نیاز دارد:

الف) خصوصیات دانشجویان؛

ب) شیوه آموزش.

اثرات این دو عامل اصلی در قوه ادراک دانشجویان حسابداری باید بررسی شود و شیوه آموزش با توجه به توانایی و دانش آنان مورد بازبینی قرار گیرد. ماهیت شغل و دوره زندگی کاری برای حسابداران در حال تغییر است و استادان حسابداری باید در پاسخگویی به این تغییرات واکنش مناسب نشان دهند. گزارش سال ۱۹۸۷ کارگروه پژوهشی بدفورد و شینکر در آمریکا نشان داد که آموزش حسابداری به طور اساسی تغییر نکرده است و به همین دلیل انتقادات گسترده‌ای وجود دارد که دانش آموختگان حسابداری نمی‌دانند چگونه ارتباط برقرار نمایند و به طور منطقی استدلال کنند. توصیه گروه این بود که شیوه آموزش حسابداری بازسازی شود و دو سال آن به آموزش عمومی، دو سال به آموزش حسابداری حرفه‌ای و یک سال به آموزش حسابداری تخصصی اختصاص یابد.

ضعف در نظام اطلاعاتی حسابداری باعث می‌شود تا اطلاعات بهنگام و صحیح در اختیار استفاده کنندگان قرار نگیرد و در نتیجه زیانهای جبران ناپذیری به آنان وارد شود. حسابداری را نوعی سیستم اطلاعاتی تعریف می‌کنند که کار آن پردازش داده‌های خام و تبدیل آنها به اطلاعات قابل درک است. اما امروزه در بسیاری از دروس حسابداری، دانشجویان در موضع

استفاده کنندگان اطلاعات حسابداری قرار می‌گیرند و تقریباً در هیچ یک از دروس، نمی‌آموزند که این اطلاعات از کجا فراهم می‌شود.

اینک مدیران سطوح عالی سازمان از سیستم‌های عملیاتی نرم‌افزاری به سوی سیستم‌های حسابداری مدیریت روی می‌آورند چه بسا فناوری اطلاعات، حسابداری مدیریت را دگرگون ساخته است.

در عصر فناوری اطلاعات و ارتباطات نیازهای بازار برای دانش آموختگان حسابداری به طور سریع تغییر می‌کند. بیلگیتس بر این باور است که "کلاس‌های درس بهترین آزمایشگاههایی هستند که می‌توان از همه مزایای بزرگراههای اطلاعاتی در آنها سود برد. امروزه بازننگری در شیوه آموزشی رشته حسابداری به عنوان یک ضرورت احساس می‌شود.

راولیس (۲۰۰۰) و خان (۲۰۰۲) تحقیقاتی را در زمینه استفاده از اینترنت برای گزارشگری اینترنتی انجام دادند و به یک نتیجه مشابه رسیدند و هر دو عنوان کرده‌اند که مهمترین عاملی که استفاده از اینترنت را برای گزارشگری مالی محدود می‌کند، عدم قابلیت اعتماد در گزارشگری مالی اینترنتی است.

لودیا و همکارانش (۲۰۰۳) در تحقیقشان، مهمترین دلایل عدم استفاده شرکت‌ها از پتانسیل کامل اینترنت برای گزارشگری مالی و تمایل کم آنها را عدم قابلیت اعتماد و کمی مهارتهای فناوری اطلاعات ذکر کردند.

دال و همکاران (۲۰۰۳) بیان کردند که استفاده از ارتباط برتر در صورت‌های مالی می‌تواند روند قضاوت‌ها را تحت تأثیر قرار دهد؛ به عبارت دیگر مربوط بودن را تحت تأثیر قرار دهد.

جامعه مورد بررسی

جامعه تحقیق حاضر اساتید دوره کارشناسی ارشد و دکتری رشته حسابداری دانشگاه‌های دولتی، آزاد، پیام نور، غیرانتفاعی کشور ایران است.

نمونه

از بین دانشگاه‌های دولتی تعداد ۴ دانشگاه در سطح کارشناسی ارشد حسابداری و تعداد ۶ دانشگاه آزاد در سطح کارشناسی ارشد حسابداری و تعداد ۶ دانشگاه دولتی در سطح دکتری

فصلنامه پژوهش حسابداری، سال چهارم، شماره ۱۴، پاییز ۱۳۹۳

حسابداری و تعداد ۱ واحد دانشگاه آزاد در سطح دکتری حسابداری انتخاب شده‌اند. از بین ۱۵۰ پرسشنامه ارسالی فقط به ۱۱۹ عدد آنها پاسخ داده شد و بقیه برگشت داده شد.

ویژگی‌های توصیفی نمونه آماری:

در این بخش پرسشنامه‌ای با ۶۰ سوال ارائه گردیده است که ۵ سوال اول مربوط به ویژگی آزمودنیها (پاسخ دهنده‌ها) از قبیل جنسیت، سطح تحصیلات، رشته تحصیلی، تجربه حرفه‌ای می‌باشد و در ادامه ۱۱ روش مختلف که برای هر روش ۵ سوال برای سنجش و ارزیابی میزان استفاده اساتید از هر روش در نظر گرفته شده است.

نگاره (۱): نمونه آماری بر اساس نوع دانشگاه

نوع دانشگاه	فراوانی	درصد
آزاد	۶۳	۵۲/۹
دولتی	۵۶	۴۷/۱
کل	۱۱۹	۱۰۰

با توجه به نگاره فوق می‌توان دریافت که تعداد دانشجویان دانشگاه آزاد ۱۲.۱ برابر دانشجویان دانشگاه دولتی می‌باشد.

نگاره (۲): نمونه آماری بر اساس مدرک تحصیلی

مدرک تحصیلی	فراوانی	درصد
ارشد	۷۷	۶۴/۷
دکتری	۴۲	۳۵/۳
کل	۱۱۹	۱۰۰

با توجه توجه به این نگاره می‌توان دریافت که تعداد اشخاصی دارای مدرک کارشناسی ارشد ۸.۱ برابر تعداد افراد دارای مدرک دکتری می‌باشد.

پرتال جامع علوم انسانی

میزان استفاده اساتید حسابداری از فناوری اطلاعات در...

نگاره (۳): بررسی نمونه آماری بر اساس جنسیت

جنسیت	شاخص	فراوانی	درصد
مرد		۸۵	۷۱/۴
زن		۳۴	۲۸/۶
کل		۱۱۹	۱۰۰

با توجه به نگاره فوق در مورد جنسیت آزمودنی‌های شرکت کننده در این تحقیق می‌توان متوجه شد که تعداد مردان بطور متوسط ۲.۵ برابر تعداد زنان می‌باشد.

نگاره (۴): توزیع حجم نمونه آماری بر اساس رتبه دانشگاهی

رتبه دانشگاهی	فراوانی	درصد
مری	۲۶	۲۱/۸
دانشیار	۵۶	۴۷/۱
استادیار	۲۹	۲۶/۴
استاد	۸	۶/۷
کل	۱۱۹	۱۰۰

با توجه به نگاره فوق از ۱۱۹ نفر شرکت کننده در این تحقیق دانشیاران دارای بیشترین درصد و استادان دارای کمترین درصد می‌باشند.

فرضیات پژوهش

فرضیه اول: رابطه معناداری بین میزان به کارگیری فناوری در آموزش حسابداری و تجربه کاری و وجود دارد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

فصلنامه پژوهش حسابداری، سال چهارم، شماره ۱۴، پاییز ۱۳۹۳

نگاره (۵): بررسی تفاوت میزان به کارگیری تکنولوژی‌های مختلف در آموزش حسابداری، و تجربه

کاری

سطح معناداری	درجه آزادی	t	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	تجربه (به سال)
۰/۰۰۰۱	۱۱۷	-۷/۸	۱/۸	۱۱/۴	۵۴	۵ تا ۱
			۲/۶	۱۴/۷	۶۵	۱۰ تا ۶
۰/۰۰۰۱	۱۱۷	-۳/۹	۳/۹	۱۸/۱	۵۴	۵ تا ۱
			۳/۱	۲۰/۷	۶۵	۱۰ تا ۶
۰/۰۰۰۱	۱۱۷	-۶/۰۴	۱/۵	۷/۲	۵۴	۵ تا ۱
			۲/۸	۹/۷	۶۵	۱۰ تا ۶
۰/۰۱	۱۱۷	-۲/۴	۳/۶	۱۴/۱	۵۴	۵ تا ۱
			۳/۰۵	۱۵/۶	۶۵	۱۰ تا ۶
۰/۲	۱۱۷	-۱/۰۷	۲/۳	۵/۵	۵۴	۵ تا ۱
			۲/۰۹	۵/۹	۶۵	۱۰ تا ۶
۰/۳	۱۱۷	-۰/۸۵	۳/۳	۱۷/۲	۵۴	۵ تا ۱
			۳/۲	۱۷/۸	۶۵	۱۰ تا ۶
۰/۰۰۰۱	۱۱۷	-۵/۴	۱/۷	۷/۴	۵۴	۵ تا ۱
			۲/۲	۹/۵	۶۵	۱۰ تا ۶
۰/۰۰۲	۱۱۷	-۳/۲	۲/۸	۷/۱	۵۴	۵ تا ۱
			۳/۶	۹/۰۹	۶۵	۱۰ تا ۶
۰/۰۰۰۱	۱۱۷	-۳/۷	۲/۴	۱۴	۵۴	۵ تا ۱
			۲/۵	۱۵/۷	۶۵	۱۰ تا ۶
۰/۰۰۰۱	۱۱۷	-۵/۲	۲/۲	۱۲	۵۴	۵ تا ۱
			۲/۰۵	۱۴	۶۵	۱۰ تا ۶
۰/۰۳	۱۱۷	-۲/۱	۱/۷	۱۳/۲	۵۴	۵ تا ۱
			۲/۵	۱۴/۱	۶۵	۱۰ تا ۶

با توجه به نگاره فوق و مشاهده مقادیر سطح معناداری می‌توان متوجه شد که مقدار t در موارد استفاده از پست الکترونیکی (ایمیل)، استفاده از اینترنت، استفاده از اکسل برای انجام تکالیف و حل تمرینات، نرم افزارهای چند رسانه‌ای، استفاده از کارگاه کامپیوتر، استفاده از نرم افزار تحلیل داده‌ها و استفاده از کتاب الکترونیک، وبلاگ نویسی و استفاده از سی‌دی‌های آموزشی معنادار شده است (سطح معناداری کمتر از سطح ۰/۰۵ است) و این بدین معنی است که بین استفاده از

میزان استفاده اساتید حسابداری از فناوری اطلاعات در...

موارد یاد شده در بین دو گروه اساتید با سابقه کمتر از ۵ سال و ۶ تا ۱۰ سال تفاوت معنادار وجود دارد.

فرضیه دوم: رابطه معناداری بین میزان به کارگیری فناوری در آموزش حسابداری و جنسیت وجود دارد.

نگاره (۶): بررسی تفاوت میزان به کارگیری تکنولوژی‌های مختلف در آموزش حسابداری و

جنسیت

سطح معناداری	درجه آزادی	t	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	جنسیت	
۰/۸	۱۱۷	۰/۱۹	۲/۸	۱۳/۳	۳۴	ایمیل	زن
			۲/۸	۱۳/۲	۸۵		مرد
۰/۳	۱۱۷	۰/۸۴	۳/۳	۲۰	۳۴	اینترنت	زن
			۳/۹	۱۹/۳	۸۵		مرد
۰/۵	۱۱۷	۰/۶۴	۲/۹	۸/۸	۳۴	اکسل	زن
			۲/۵	۸/۵	۸۵		مرد
۰/۷	۱۱۷	۰/۳۷	۳/۳	۱۵/۱	۳۴	نرم افزارها	زن
			۳/۴	۱۴/۹	۸۵		مرد
۰/۸	۱۱۷	-۰/۲۱	۲/۲	۵/۷	۳۴	پردازشگر کلمات	زن
			۱/۲	۵/۸	۸۵		مرد
۰/۸	۱۱۷	-۰/۱۶	۳/۵	۱۷/۵	۳۴	ویدئو پروژکتور	زن
			۳/۲	۱۷/۶	۸۵		مرد
۰/۱	۱۱۷	۱/۵	۲/۶	۹/۱	۳۴	کارگاه کامپیوتر	زن
			۱/۲	۸/۴	۸۵		مرد
۰/۵	۱۱۷	۰/۶	۳/۵	۸/۵	۳۴	نرم افزار تحلیل	زن
			۳/۳	۸/۱	۸۵		مرد
۰/۰۱	۱۱۷	۲/۴	۲/۲	۱۵/۹	۳۴	کتاب الکترونیک	زن
			۲/۶	۱۴/۶	۸۵		مرد
۰/۲	۱۱۷	۱/۲	۲/۳	۱۳/۵	۳۴	وبلاگ نویسی	زن
			۲/۳	۱۲/۹	۸۵		مرد
۰/۰۸	۱۱۷	۱/۷	۱/۸	۱۴/۳	۳۴	سی دی آموزشی	زن
			۲/۳	۱۳/۵	۸۵		مرد

با توجه به نگاره فوق و مشاهده مقادیر سطح معناداری می توان متوجه شد که مقدار t در موارد استفاده از کتاب الکترونیک (سطح معناداری کمتر از سطح ۰/۰۵ است) معنادار شده است و این بدین معنی است که در این مورد بین زنان و مردان تفاوت معنادار وجود دارد.

مروری بر نتایج بدست آمده از پژوهش

فناوری اطلاعات ابزار قدرتمندی است که در کمترین زمان ممکن می تواند میان مردم جهان ارتباط برقرار سازد. این ابزار ارتباطی قدرتمند با اطلاعات سروکار دارد. فناوری اطلاعات در جهان امروز چشم اندازهایی را برای جهانیان به ارمغان آورده است که بر تمام ابعاد زندگی سیاسی، نظامی، اقتصادی، اجتماعی و آموزشی انسان قرن بیست و یکم تاثیر گذاشته است، به گونه ای که بیشتر فراگیرندگان را به سمت رایانه ها و آموزش کار با آنها سوق داده است. رایانه ها با فراهم کردن فرصت لازم برای تمرین و کسب دانش بشری و پرورش دانشجویان، به آموزش دانشگاهی یاری می دهند. بازنگری در شیوه های سنتی تدریس و جایگزینی آن با شیوه های نو برای تجهیز یادگیرنده به مهارت های شناختی ضرورت دارد. لذا استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات برای دست یابی به هدف های «یادگیری با کیفیت برای همه» اجتناب ناپذیر است.

نتیجه گیری

فرضیه اول: رابطه معناداری بین میزان به کارگیری فناوری در آموزش حسابداری و تجربه کاری وجود دارد.

با توجه به نگاره ۵ و مشاهده مقادیر سطح معناداری می توان متوجه شد که مقدار t در موارد استفاده از پست الکترونیکی (ایمیل)، استفاده از اینترنت، استفاده از اکسل برای انجام تکالیف و حل تمرینات، نرم افزارهای چند رسانه ای، استفاده از کارگاه کامپیوتر، استفاده از نرم افزار تحلیل داده ها و استفاده از کتاب الکترونیک، وبلاگ نویسی و استفاده از سی دی های آموزشی معنادار شده است (سطح معناداری کمتر از سطح ۰/۰۵ است) و این بدین معنی است که بین استفاده از

موارد یاد شده در بین دو گروه مدرسان با سابقه کمتر از ۵ سال و ۶ تا ۱۰ سال تفاوت معنادار وجود دارد. و در تمامی این موارد افراد با سابقه ۶ تا ۱۰ سال میانگین بیشتری داشته‌اند.

فرضیه دوم: رابطه معناداری بین میزان به کارگیری فناوری در آموزش حسابداری و جنسیت وجود دارد.

با توجه به نگاره ۶ و مشاهده مقادیر سطح معناداری می‌توان متوجه شد که مقدار t در موارد استفاده از کتاب الکترونیک (سطح معناداری کمتر از سطح ۰/۰۵ است) معنادار شده است و این بدین معنی است که در این مورد بین زنان و مردان تفاوت معنادار وجود دارد. و میانگین نمرات زنان در این مورد بالاتر است.

پیشنهادات مبتنی بر اجرای پژوهش

فناوری یک ابزار قدرتمندی است. شیفستگی بیش از حد در برابر این ابزار و یا حتی نفی آن به خاطر فراهم نبودن سایر امکانات یا حتی مسایل انگیزشی کاری نابجاست به نحوی که حاصلش عقب ماندن هر چه بیشتر کشورها در مقایسه با سایر کشورها و یا حتی کشورهای همسایه است. اگر کاربرد رایانه در دروس گوناگون تلفیق شود مانند چسبی برای وصل کردن و چسباندن موضوعات منفعل عمل می‌کند. رایانه‌ها می‌توانند برای سازماندهی داده‌ها، گزارش نویسی، ارتباط با دیگر دانشجویان، اجرای تحقیق اینترنتی و تسهیم کار با مخاطبان جهانی استفاده شوند. بالاترین میزان موفقیت در امر استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در یادگیری زمانی حاصل می‌شود که از سردرگمی و بهت‌زدگی در مورد فناوری اطلاعات و ارتباطات خارج شویم و ذهن و احساسات خود را با شگفتی‌های یادگیری متمرکز کنیم.

مسئله‌ای که وجود دارد آن است که هنوز در بسیاری از کشورها اساتید و دانشجویان استفاده از کامپیوتر را در یک حالت نمایشی دنبال می‌کنند، در صورتی که استفاده از فناوری اطلاعات در عرصه محتوای عمومی برنامه درسی مورد غفلت واقع شده است یا به اندازه کافی استفاده نشده است. مسلماً این اساتید هستند که کلید کاربرد اثر بخش فناوری در جهت بهبود یادگیری را در دست دارند، اما اگر اساتید کاملاً درک نکنند که چگونه به طور موثری فناوری اطلاعات را برای پیشبرد یادگیری دانشجویان به کاربرند، سرمایه‌گذاری‌های کلانی که در فناوری اطلاعات صورت گرفته به آسانی هدر خواهد رفت. کاربرد فناوری اطلاعات این را می‌طلبد

که اساتید حتی در محتوای موضوع‌هایی که تدریس می‌کنند و طریقه‌هایی که به وسیله آن محتوا می‌تواند یاد داده و یاد گرفته شود، بهتر آماده شوند. عوامل مختلفی در میزان به کارگیری فناوری اطلاعات در تدریس اساتید مؤثر است:

- میزان آگاهی اساتید در سطوح مختلف از امکانات IT
- سطح کیفی آموزش‌های ارائه شده به اساتید
- امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری
- نوع محتوای درسی
- انگیزه اساتید و دانشجویان

البته با تجهیز بیشتر دانشگاه‌ها به سخت‌افزارهای رایانه‌ای نمی‌توان تحولی در دانشگاه‌های کشور ایجاد کرد؛ زیرا صرف سرمایه‌گذاری و کاربرد سخت‌افزاری و نرم‌افزاری IT و استفاده از آن، برای انبار کردن اطلاعات کافی نیست. اساتید باید از IT برای رشد حرفه و بهره‌وری فعالیت‌های خود استفاده کنند. در این راستا تسلط و توان علمی و مهارتی اساتید از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

برای رفع مشکلات موجود در راه استفاده از فناوری اطلاعات موارد زیر پیشنهاد می‌شود:

- اولویت قایل شدن برای سرمایه‌گذاری در زمینه ارتقای کیفیت آموزش به عنوان یک هزینه اثربخش، به این دلیل که به طور تصاعدی تأثیرگذار است.
- اساتید نقش مهمی در الگوسازی برای استفاده از فناوری در کلاس دارند. استفاده از IT به منزله یک نیاز اساسی است که باید با برنامه‌های دانشگاه عجین شود. کاربرد فناوری در آموزش و تدریس باید آموزش داده شود. استفاده جسورانه از فناوری در کلاسهای درس، یکی از بهترین روش‌هایی می‌باشد که ممکن است در ایجاد انگیزه مؤثر افتد.
- حضور متخصصان بیشتری در زمینه IT در مراکز آموزشی

پی نوشت

منابع

- ابراهیمی، علی. (۱۳۸۷). برنامه ریزی درسی (راهنماهای نوین)، تهران: فکرنو.
- افشارپور، حمید. (۱۳۸۳). نقش تکنولوژی اطلاعات در بهسازی آموزش، مجموعه مقالات باشگاه پژوهشگران جوان: دانشگاه اراک.
- بهانیان، مهرزاد. (۱۳۸۹). معرفی رشته فناوری اطلاعات.
- حبیبی فرد، الهام. پاکدامن، مونا (۱۳۸۱). تاثیر فناوری اطلاعات در آموزش، مجموعه مقالات باشگاه پژوهشگران در همایش IT.
- رهگشای، حسن. (۱۳۸۱). فناوری اطلاعات در ایران چالشها و مشکلات، بی جا.
- سلطانی، سهیلا. (۱۳۸۸). لزوم توجه به آموزش فناوری اطلاعات در سازمانها، بی جا.
- صفوی، بهاره (۱۳۸۷). ایران در مسیر پیشرفت علم و فناوری، بی جا.
- فیروزمندش، افشین. (۱۳۸۹). ماهنامه تحلیل گران عصر اطلاعات، بی جا.
- گروه حسابداری، دانشگاه آزاد مشکین شهر (۱۳۸۹). تحولات اخیر حسابداری ایران.
- نوروش، ایرج. مشایخی، بیتا. (۱۳۸۴). بررسی های حسابداری و حسابرسی، نیازها و اولویتهای آموزش حسابداری مدیریت، شماره ۴۱، ص ۱۶۱.
- نیکنام، مهرداد. (۱۳۷۹). مطالعه و آموزش استفاده کننده از کتابخانه و اطلاعات. فصلنامه کتاب. شماره ۲، ص ۱۶.
- ویدا، مجتهدزاده. (۱۳۸۰). بررسی برنامه آموزشی حسابداری در دانشگاه های ایران در مقطع کارشناسی. هیوس، برامل و همکاران. کاربرد ITC در آموزش. ترجمه ابا صلت خراسانی، ماهنامه تکنولوژی آموزشی: شماره ۱.
- Accounting Education Change Commission (AECC). (1990). Objectives of education for accountants: Position Statement No. One. Sarasota FL: American Accounting Association
- Adler, R, Everett, A. M & Waldorn, M. (2000). Advavced Management Accounting Techinques in Manufacturing: Utilisation ,Benefits and Barriers to Implementation , Accounting Forum, 24, (2)
- Ainikkal, j. (1993). "Exploring the New Zealand Manufacturing Environment", Accountants' journal, July
- Albrecht ,W. S. &Sack,R. J. (2000). Accounting Education: charting the course through a perilous future", American Accounting Association,vol 16
- Brinberg,J. C. (2000). "The Role of Behavioral Research in Management Accounting in 21st", Issues in Accounting Education,15, (4).
- Chenhall & Langfield-Smith. (1998). "Adoption and benefits of Chua & Baxter. (2000). "Management accounting- beyond 2000",Pacific Accounting Review, Oct.

Hawkes, Fowler & Tan. (2003). "Management accounting education: Is there a gap between academia and practitioner perceptions?" Working paper, Eastern Institute of Technology, New Zealand.

